

De gemeenteraden van de provincie Groningen

Sontweg 10
9723 AT Groningen
Postbus 66
9700 AB Groningen
T: 088 162 5000
E: info@vrgroningen.nl
W: www.veiligheidsregiogroningen.nl
W: www.brandweer.nl/groningen

Datum	5 september 2022	Onze referentie	Z/22/045942/91372
Aantal bijlagen	3	Uw referentie	
Behandeld door	Sietske Tolsma	Sector/dienst	Directie
Telefoon	088-1265000	Team	
E-mail	sietske.tolsma@vrgroningen.nl		

Onderwerp Informatiebrief vluchtelingen- en asielcrisis

Geachte raad,

Op 11 juli hebben wij u geïnformeerd over de crisissituatie die is ontstaan in de asielketen en specifiek rondom het aanmeldcentrum in Ter Apel. Zoals u in de media heeft kunnen vernemen speelt er veel en volgen de ontwikkelingen elkaar snel op. Daarom wordt u via deze brief door de voorzitter veiligheidsregio in samenwerking met de burgemeesters van de Groningse gemeenten op de hoogte gebracht van de laatste stand van zaken rondom de landelijke vluchtelingencrisis en de korte en lange termijn oplossingsrichtingen voor (crisis)noodopvang ((C)NO) en plaatsing statushouders. Tevens zullen wij u kort meenemen in de stand van zaken van de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

De gezamenlijke inzet voor de realisatie van opvang voor vluchtelingen blijft onverminderd van belang. Wij zetten allemaal al bijna een jaar lang alle zeilen bij, hetgeen veel vraagt van onze en andere betrokken organisaties.

De voorzitter veiligheidsregio heeft zich de afgelopen tijd ingezet om landelijk een totaalpakket af te dwingen voor maatregelen in de gehele asielketen, ten einde de crisissituatie te beëindigen. Het is van belang dat er niet alleen (C)NO is maar dat er vooral ook doorstroom moet zijn voor statushouders en er plekken in asielzoekerscentra vrijkomen. Een gezamenlijk pakket vraagt een gezamenlijke aanpak van het Rijk, provincie en alle gemeenten. Dit betekent dat opvangplekken evenredig over het land verdeeld moeten worden. Zolang de asielketen niet goed in samenhang is geregeld, zullen de problemen uit de hele keten zich blijven manifesteren bij het aanmeldcentrum in Ter Apel.

Ter Apel

In de zomerperiode van 2022 was en is het onrustig in Ter Apel. Op 13 juli slapen er voor het eerst asielzoekers gedwongen buiten op het voorterrein van het aanmeldcentrum in Ter Apel. In de weken daarna neemt het aantal asielzoekers op het voorterrein steeds verder toe. Op 28 juli kondigt het kabinet extra maatregelen aan zoals het plaatsen van rijksambtenaren op crisisnoodopvanglocaties, het kabinet zoekt alternatieve grootschalige opvanglocaties, het versneld uitplaatsen van 7500 vergunninghouders en

het oprichten van een Taskforce Versnelling Tijdelijke Huisvesting¹. Ondanks deze maatregelen blijft het aantal asielzoekers dat in de buitenlucht verblijft en overnacht, groeien. Op 24 en 25 augustus wordt een nieuw dieptepunt bereikt, wanneer 700 mensen op het voterrein buiten slapen. Op vrijdag 26 augustus wordt met hulp van binnen en buiten de regio het voterrein leeggemaakt en zijn alle asielzoekers elders ondergebracht.

Het afgelopen jaar is de GGD/GHOR meerdere malen ter plaatse geweest op het voterrein in Ter Apel om de volksgezondheidssituatie en hygiëne te beoordelen. De GGD heeft voortdurend aandacht gevraagd voor de toegang tot de zorg, de hygiëne en veiligheid met betrekking tot infectieziekten. Signalen zijn aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) gegeven. Twee weken geleden constateerde IGJ zelf de alarmerende gezondheidssituatie en ondernam uiteindelijk actie. Ook hebben onder meer het Nederlands Rode Kruis en Artsen zonder Grenzen hun hulp aangeboden en ingezet.

Op dit moment is de situatie helaas nog steeds zo dat het elke avond ongewis is of het lukt om voor alle nieuwe instroomopvang te regelen.

GRIP 4

Op 17 juni jl. is in de Veiligheidsregio Groningen GRIP 4 afgekondigd om gezamenlijk het hoofd te kunnen beiden aan deze crisissituatie. Op deze manier konden we de opgaven die op ons af kwamen gezamenlijk aanpakken, de gemeente Westerwolde adequaat te ondersteunen en maximaal gebruik te maken van de bevoegdheden van de voorzitter veiligheidsregio. De GRIP 4 bevat specifiek de situatie rondom TA, de coördinatie op het organiseren van CNO, de versnelde plaatsing van statushouders en de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Komende week wordt een definitief besluit genomen over het voorportaal in de Marnewaard (zie verderop in deze brief). Als het voorportaal operationeel is, wordt overwogen om af te schalen van GRIP 4. Op korte termijn zal hierover duidelijkheid komen. Indien de problemen op het voterrein niet afdoende worden opgelost blijft een noodverordening voor de ingang van het aanmeldcentrum in Ter Apel ook een toepasbaar middel.

Bestuursakkoord

Deze zomer is hard gewerkt aan het bestuursakkoord waarin korte en lange termijn oplossingen worden geborgd, wat op vrijdag 26 augustus jl. rond is gekomen. Betrokken partijen zijn het Kabinet, Veiligheidsberaad, VNG en IPO. In de bijlage bij deze brief treft u dit akkoord aan.

De belangrijkste lange termijn maatregelen uit het bestuursakkoord zijn:

- Eén samenhangend totaalpakket voor asiel, huisvesting en integratie
- Gezamenlijke aanpak van alle overheden en uitvoeringsorganisaties in de keten
- Eenduidige regie vanuit het Rijk op uitvoering van het onderhandelingsakkoord
- Structureel voldoende financiële middelen voor taken op het gebied van opvang, huisvesting en integratie
- Transitie van inzet veiligheidsregio's terug naar reguliere asielketen

De uitwerking van deze lange termijn maatregelen die onder regie van het Rijk gaan plaatsvinden, zullen wij nauwlettend volgen.

---

¹ Brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, kenmerk 4131242

De belangrijkste korte termijn maatregelen zijn:

- 1) Inspanningsverplichting van 225 aanvullende plekken voor crisisnoodopvang per regio, tot 31-12-2022 en het openhouden van de huidige crisisnoodopvang (CNO)-locaties
- 2) Opvangplekken voor Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders flexibel inzetten daar waar er nog ruimte is
- 3) Taken CNO en versnelling huisvesting statushouders onderling in regio uitwisselbaar
- 4) Verzoek tot het openen van een voorportaal voor Ter Apel in gemeente het Hogeland op defensie terrein Marnewaard in Het Hogeland.

Financiën

Het bestuursakkoord vereist een landelijke inzet. Gezien de landelijke grote opgave die er ligt, is een aantal landelijke regelingen in het leven geroepen die garant staan voor alle financiële kosten. Dit betekent voor Groningen dat de gemeenten, provincie en veiligheidsregio Groningen steeds gezamenlijk borgen dat de regelingen gebruikt worden en het Rijk garant staat voor deze kosten. Dus zowel voor (C)NO als voor de Oekraïne opvang als voor tussenvoorzieningen voor statushouders, zijn wij steeds in gesprek met het Rijk over de financiële vergoedingen en is een en ander ook vastgelegd in het bestuursakkoord.

De korte termijn maatregelen uit het bestuursakkoord worden hieronder toegelicht, en er wordt geduid wat dit voor onze regio betekent. Uitgangspunt is dat de individuele opdrachten van gemeenten gezamenlijk worden ingevuld.

Voor een overzicht van de situatie per gemeente van (C)NO, Oekraïne opvang en statushouders, zie bijlage.

Ad 1) Extra crisisnoodopvang

De tijdelijke additionele capaciteit van 225 opvangplekken per veiligheidsregio en centrale coördinatie is noodzakelijk om de tekorten in de asielopvang op te vangen en de acute situatie rond het aanmeldcentrum in Ter Apel op te lossen en te voorkomen dat hier nog langer mensen verblijven. Het Rijk heeft aan alle veiligheidsregio's gevraagd om 225 aanvullende plekken tot 31-12-2022 te realiseren.

Binnen Veiligheidsregio Groningen zijn CNO locaties geopend in Leek en in Groningen. Hier zijn tezamen 290 opvangplekken gerealiseerd. Formeel zijn de CNO locaties tot 1-10-2022 geregeld. Een verlenging tot 31-12-2022 moet nog besproken worden. Daarnaast zijn er 12-uurs overlooplocaties in Zuidbroek en Stadskanaal van elk 100 plekken. Zuidbroek kan tweemaal per week worden ingezet. In Stadskanaal is op 31 augustus tijdelijk een tweede locatie geopend van 100 plekken. Deze locatie en de bestaande locatie in Stadskanaal kunnen tot de mogelijke opening van het voorportaal in de Marnewaard dagelijks gebruikt worden.

Sinds zo'n anderhalve week biedt de stichting INLIA (Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers, een netwerkorganisatie van en voor geloofsgemeenschappen die asielzoekers en vluchtelingen in nood helpen), via kerken kleinschalige opvang in de regio. Tot de mogelijke opening van het voorportaal in de Marnewaard, worden ongeveer 200 asielzoekers op deze manier opgevangen.

Ad 2) Opvangplekken flexibel inzetten

Het Rijk heeft gemeenten verzocht en de mogelijkheid geboden om de opvangplekken voor Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders flexibel te gaan inzetten, en waar nodig de scheiding van deze

groepen los te laten. Waar dit in onze regio noodzakelijk is, wordt in de bestaande opvanglocaties gekeken wat de mogelijkheden zijn.

Ad 3) Statushouders

Er verkeren landelijk op dit moment bijna 16.000 statushouders in de asielopvang (wat overeenkomt met een derde van de opvangcapaciteit van het COA), wachtend op huisvesting in gemeenten.

De veiligheidsregio's zijn gevraagd om een coördinerende rol te spelen in het (versneld) uitplaatsen van statushouders. Tevens is gevraagd om de taakstellingen binnen de regio gezamenlijk op te pakken. Dit zal gebeuren in nauw overleg met de Provinciale Regietafels en de verantwoordelijke portefeuillehouders binnen de Colleges van B&W.

Binnen onze regio is inmiddels geïnventariseerd welke mogelijkheden er zijn voor het huisvesten van statushouders in (regionale) tussenvoorzieningen. Dit heeft ca. 800 plekken opgeleverd waar mensen voor kortere of langere termijn gehuisvest kunnen worden. Om deze plekken optimaal te kunnen benutten vindt een constructieve samenwerking tussen alle gemeenten plaats. Hiermee zouden we aan de versnellingstaakstelling voldoen.

Ad 4) Voorportaal in Marnewaard

Op 29 augustus is bekend geworden dat de gemeente Het Hogeland toestemming heeft gegeven te onderzoeken om een tijdelijk voorportaal voor Ter Apel te huisvesten op het defensie-oefenterrein Marnewaard. De voorbereidingen daarvoor zijn gestart en de bedoeling is dat deze locatie, die bedoeld is voor kortdurend verblijf (maximaal enkele dagen) voor 500 asielzoekers, op 10 september operationeel is en tot eind februari open blijft. Een belangrijke randvoorwaarde is dat de veiligheid, registratie, logistiek en medische zorg goed zijn gewaarborgd. Hiermee zou de druk op Ter Apel substantieel moeten afnemen, maar voorlopig blijven ook alle andere crisishulpverleningsplekken onverminderd noodzakelijk. Gemeente en de veiligheidsregio staan in nauw contact met de betrokken organisaties om te borgen dat aan de randvoorwaarden wordt voldaan.

Oekraïne

Elke veiligheidsregio heeft een resultaatverplichting voor het realiseren van 2.000 opvangplaatsen. Met de thans gerealiseerde ruim 2.100 plekken heeft veiligheidsregio Groningen daaraan ruimschoots voldaan. Aanvullend is er extra opvang gevraagd. Dit betekent voor onze regio een inspanningsverplichting van 1.282 extra plekken. Op dit moment zijn nog ca. 650 plekken in opbouw, waarmee het totaal uitkomt op ca. 2.750 plekken. Daarmee ligt er nog een inspanningsverplichting voor het mogelijk realiseren van ruim 500 plekken. Gezien de situatie in Ter Apel en de opgave in Marnewaard is afgesproken dat er eerst prioriteit wordt gegeven aan de versnellingsopgave van de statushouders.

Verwachting

De opgaves voor de komende tijd liggen in het continueren van de volledige capaciteit van (C)NO locaties, het op stoom krijgen van de uitplaatsing van statushouders zodat er ruimte komt in de asielzoekerscentra en voldoende capaciteit voor Oekraïense ontheemden. Al eerder hebben wij toegelicht in deze brief wat wij in Groningen doen. De aankomende weken is het zaak dat wij gezamenlijk de schouders er onder zetten voor de doorstroom van statushouders in de provincie Groningen, de Oekraïneopvang continueren en CNO opvangen tot minimaal 450 (2x 225) tot 1 januari a.s.

Gemeenten in de provincie Groningen staan gezamenlijk voor de opdrachten en de hoop is dat met het bestuursakkoord de opgave beter evenredig verdeeld wordt over alle gemeenten in het land.

Tot slot

We zien de voorgestelde maatregelen en de doorbraak zoals die wordt voorgesteld als een grote stap voorwaarts. Echter, de maatregelen lijken op dit moment nog een papieren werkelijkheid te zijn. De realiteit is dat de last van de asielcrisis nog steeds grotendeels op de schouders drukt van onze regio. We doen meer dan gemiddeld en er wordt alles bij elkaar veel van ons gevraagd. We zullen elkaar dus onverminderd vast moeten houden en schouder aan schouder moeten blijven staan.

Met vriendelijke groet,

De voorzitter veiligheidsregio en burgemeesters van Groningen

Henk Jan Bolding
Adriaan Hoogendoorn
Jaap Kuin
Berry Link
Koen Schuiling
Cora-Yfke Sikkema
Klaas Sloots
Ard van der Tuuk
Jaap Velema
Ben Visser

Deze brief is in afschrift verzonden aan:

- Colleges van Burgemeester en Wethouders van de Groninger Gemeenten
- de Commissaris van de Koning in de provincie Groningen